

Evaluering Haletudserne.

LEGEN

Hvad har vores tiltag betydet for praksis?

Da legetøjet skulle og stadig skal vaskes ofte, har det begrænset udvalget af legetøj der tages frem. Hver morgen har vi taget en snak om, og gerne sammen med de børn der er kommet, om hvilket legetøj der skulle tages frem denne dag, og hvad vi legede med dagen forinden. Intentionen var at skabe en afveksling for børnene. Dette medførte at der ikke var en masse legetøj, som blev væltet ud på gulvet, som vi før har oplevet gør det uoverskueligt for nogle børn at deltage i. Der har i stedet været mindre legetøj fremme, som vi børn og voksne har været fælles om, hvor vi har skabt et miljø, der har kunnet give alle mulighed for at deltage på deres præmisser, også de mere forsigtige børn.

Det har for praksis betydet, at der er blevet større mulighed for at vi som voksne har kunnet deltage i legen, bevare fokus da det har været mere overskueligt med mindre legetøj. Vi har kunne guide barnet og helt konkret visuelt kunnet vise barnet f.eks. det at røre i en gryde, skære på spækbrættet, vise at koen og grisen bor i laden – vi *arbejder med den sproglige- sociale- personlig udvikling*. Vi har oplevet at have større mulighed for at sætte en leg i gang, fange barnets perspektiv og invitere andre med ind i legen pga. ro og overskuelighed.

Eks. Ved Hoppelines bevægelseslege har de voksnes deltagelse og engagement præget barnets motivation. Vi kan vise, at alle både børn og voksne kan deltage aktivt, på hver vores måde. Vi *arbejder med det sproglige-personlige-sociale-sanserne-kropsbevidsthed-bevægelse*. Når vi har Hoppeline, er der kun den ene ting i gang på det tidspunkt, der er intet andet på gulvet samtidigt. Vi oplevede at der henover tid udvikledes tryghed i det genkendelige, der gjorde det enkelte barn mere og mere deltagende i legen. Vi oplevede, at de voksnes aktive deltagelse i praksis i bl.a. Hoppeline har givet større deltagelse af børnene. Selv de mindste og nyeste prøver hurtigt at deltage.

Hvad har det haft af betydning for barnet?

Det har betydet for det enkelte barn, at der har været voksne, som har haft tid til at deltage aktivt i legen med børnene, samt mere nærvær og større fokus fra de voksne. Det enkelte barn har haft mulighed for at opleve, at der har været større overskuelighed i legetøjet samt større mulighed for fordybelse.

Dette har samtidig givet det enkelte barn mulighed for at være en del af fællesskabet på trods af forskelligheder. Barnet kan få en oplevelse af at være inkluderet, da der ikke er for mange og uoverskuelige muligheder, som kan gøre, at barnet hurtigt mister lysten til leg og trækker sig væk.

Dette gør samtidig, at der er mere tid fra de voksne til at det enkelte barn bliver set og hørt, og dermed er der større fokus på barnets læring og udvikling.

Hvad har det betydet for os?

Ved at mindske valgmulighederne oplevede vi mere fællesleg mellem barn/voksen, barn/barn, alle viste interesse i kortere eller længere tid. Der var en større fordybelse, og i længere tid. Samtidigt oplevede vi at den fællesleg, som opstod, ofte gjorde at der udsprang andre lege, børnene imellem, hvor børnene trak sig væk fra de voksnes deltagelse. Der opstod et fællesskab og en opmærksomhed børnene imellem, hvor alle havde mulighed for at deltage.

Hvad er vi blevet nysgerrig på?

Hvordan ville det være, hvis der var flere muligheder i samme rum. Ville barnet søge, hvad vi har sat i gang f.eks. Hoppeline eller ville det søge en af de andre lege muligheder?

Er det de færre valgmuligheder, der skaber et større fællesskab, da det er mere overskueligt og alle kan deltage uanset alder?

SAMMENHÆNGE.

Hvad har vores tiltag betydet for praksis?

I vores daglige praksis forsøger vi at skabe et grundlæggende fundament, der kan skabe en sammenhæng til den videre brobygning, opstart og trivsel i børnehaven. Det kan være måden vi spiser på, at vi går fra at spise med fingrene, til at lære at spise med gaffel, til igen at spise maden hel med fingrene.

Det kan være at arbejde med selvhjulpethed, hvad er "mit" tøj, sko, bleer, hvor er mit tøj henne, lære at tøjet er i garderoben, og når vi har været ude igen visuelt vise barnet, at her skal dit tøj være.

Vi hjælper/guider barnet i samspil med andre og støtter barnet til at danne relationer.

Gennem vores faste rutiner lærer barnet i daglig praksis hvordan en dagligdag hænger sammen –finder ble - skifter ble - vasker hænder- kravler op på stolen- vi synger og spiser. Alle de sammenhænge der gør, at barnet langsomt lærer at begå sig i en social verden. *Vi arbejder med personlig udvikling-social-sprog- krop og sanser.*

Ved opstart af nye børn, er vi i dialog med forældrene, så vi kan arbejde på at skabe den bedst mulige sammenhæng mellem vuggestue og hjem, ved at følge barnets rutiner fra hjemmet f.eks. spise og sove rutiner eller hvad plejer forældrene at gøre, vugge barnet når det skal sove, samt brugen af sut, klud og eller bamse.

I praksis går vi som voksen med i starten ved brobygning, så barnet i trygge rammer kan skabe relationer til børnehavepersonalet samt børn i børnehaven.

Under corona – har vi stadig prioriteret at arbejde med sammenhængende overgange, så vi har kunnet give nye børn den bedst mulige opstart, samt give de børn der er rykket videre til børnehaven den bedst mulige overgang. Hensynet til det enkelte barn har, trods corona, stadig haft højeste prioritet for os.

Hvad har det haft af betydning for barnet?

Det betyder for barnet, at når vi har været i dialog med forældrene omkring barnets rutiner hjemmefra, så viderefører vi disse rutiner i vuggestuen i starten indtil barnet er klar til at glide ind i de rutiner, som vi har i vuggestuen.

Når barnet så skal videre til børnehaven, skaber det en lettere overgang for barnet, at det har lært rutinerne i institutionen. Dette gør at der er noget genkendeligt for barnet f.eks. bleskift, vaske hænder, spisning. Dette er med til at give barnet større tryghed i overgangen, som dermed giver barnet større mulighed for at skabe relationer til både børn og voksne i børnehaven.

Hvad har det betydet for os?

Ved at vi helt grundlæggende har arbejdet så meget med at skabe et pædagogisk fundament i institutionen samt aftaler og struktur omkring brobygning, så betyder det at der er en åbenhed og anerkendelse personalet imellem, der er gavnligt for alle børn.

Det betyder at brobygningen til anden stue kan forløbe "lettere", da barnet har et fundament med sig fra vuggestuen, omkring hvordan at man begår sig, har haft bekendtskab med de sociale spilleregler samt rutiner/genkendelighed.

Giver større rum/tid til andre pædagogiske aktiviteter, hvis brobygningen er gjort godt.

Hvad er vi blevet nysgerrig på?

Hvordan kan vi bedst skabe den bedst mulige tryghed for forældre, der er lidt utrygge ved overgangen fra vuggestue til børnehaven, hvis barnet samtidig viser, at det udviklingsmæssigt er klar, og har lysten og glæden ved besøg?

BØRN I UDSATTE POSITIONER.

Hvad har vores tiltag betydet for praksis?

De mindre forstyrrelser har skabt mere ro til det enkelte barn, og at møde barnet der hvor det er, med de udfordringer det må have. Det har givet større mulighed for at fokusere og fastholde fokus på barnet.

Vi tilgodeser barnets behov f.eks. hvis barnet ikke kan holde til/har tålmodighed til at sidde med ved bordet alt imens vi spiser, så får barnet lov at komme på gulvet og lege indtil det er sovetid.

Vi tilgodeser barnets behov for tryghed f.eks. hvis barnet vil sidde i en skråstol, så det er lidt skærmet for de andre børn. Barnet kan selv vælge, når det er klar til at deltage med os andre børn og voksne på gulvet.

Hvis barnet har behov for at komme lidt "væk" fra de andre børn, eller væk fra stedet, hvor der sker en masse, kan vi tage barnets vogn ind udefra, så barnet kan få en rolig stund i sin trygge vogn, men stadig være vores nærhed. Hvis barnet er nyt, og oplever det utrygt at sidde i højstol og spise, ser vi det som okay, at barnet for en stund spiser på skødet af en voksen, indtil barnet er tryk og gerne vil sidde selv. *Vi arbejder med personlige og sociale kompetencer.*

Hvad har det haft af betydning for barnet?

Det at vi har haft mere tid og ro til at tage udgangspunkt i det enkelte barns behov, gør at barnet har haft en større oplevelse af tryghed, nærvær, og følelsen af at være inkluderet/en del af fællesskabet, da der er mere tid til barnet.

Da flere forældre har holdt deres barn hjemme her i corona, har der dermed været færre børn på stuen, det har givet børn med udfordringer større mulighed for at omgås andre, da der har været mere plads og rum til forskelligheder. Barnet har oplevet, at der har været mere tid fra de voksne, og ro da forældrene ikke er kommet ind. Det har betydet for barnet, at der har været mere nærhed fra de voksne til at møde barnet, der hvor det er og i de udfordringer barnet har.

Barnet oplever anerkendelse lige meget hvor at det er udviklingsmæssigt, og corona har givet mere tid til at tilrettelægge vores aktiviteter, så de passer til barnet, og at møde barnet præcis hvor det er, og dermed givet barnet større mulighed for deltagelse.

Hvad har det betydet for os?

Større fokus på det enkelte barns færdigheder og udvikling, da der har været mere tid til det enkelte barn.

Mere tid for os voksne til at navigere i de tre læringsrum, at gå foran, bagved og ved siden af. Det betyder at når vi som voksen "går foran", så er det os der ligesom styrer/guider aktiviteten/legen. Når vi går "bagved", så lader vi barnet styre aktiviteten/legen, og vi bliver den observerende og deltagende på barnets præmisser. Når vi "går ved siden", er vi i en mere støttende/motiverede rolle.

Hvad er vi blevet nysgerrige på?

Ser vi hurtigere problematikker hos barnet, og kommer vi hurtigere i gang med en tidlig indsats?

LÆRING.

Hvad har vores tiltag betydet for praksis?

Under corona har forældrene afleveret og afhentet deres børn ved døren. Det har medført færre forstyrrelser på stuen, og ingen snak med forældre på stuen. Vi oplever at det har givet mere tid til fordybelse, og mulighed for at skabe læring uden forstyrrelser. Der er ro til at fokusere på og under aktiviteterne, sang, leg, mindre grupper og til at skabe fællesskaber. *Vi arbejder med det sociale, personlige, sproget, bevægelse, kultur, natur. Alle læreplanstemaer kommer i brug i vores læringsmiljøer.* Der er mere tid til det enkelte barn.

Dette har gjort at vi kan skabe et læringsmiljø, hvor aktiviteten justeres efter barnets deltagelsesmuligheder – f.eks. at de største børn kan komme udenfor og blive udfordret, samtidigt med at der kan foregå nogenlunde samme aktivitet for de mindste inde f.eks. da der

var sne, tog vi sneen ind, så de mindste børn også rørte ved sne, eller til efteråret blade fra træerne.

Ved de kreative læringsmiljøer tilgodeser vi også det enkelte barn, hvor nogle kan klippe/klistre og vi kan hjælpe og guide. Mens andre samtidig tegner, og oplever deltagelse på den måde.

Under spisesituationerne skabes et læringsmiljø uden forstyrrelser, da forældrene ikke kommer ind. Der er fokus på barnet og kulturen omkring spisning. Dette omhandler også situationer som af og påklædning – soverutiner- modtagelse/afhentning, leg og andre pædagogiske aktiviteter.

Hvad har det haft af betydning for barnet?

Barnet har oplevet mere nærværende voksne, og læringsmiljøer med færre forstyrrelser, og mere tid til fordybelse. Vi har oplevet at det giver barnet ro til at være længere tid i et læringsmiljø. Dermed bliver der mere tid til at skabe relationer, hvor barnet kan få en oplevelse af at være mere inkluderet, mere en del af fællesskabet, og større mulighed for deltagelse uanset alder.

Da vi under corona, har været nødsaget til at arbejde mere i grupper, har det betydet for barnet, at der både har været mere tid og fokus på det enkelte barn, men samtidig har barnet også skulle lære at vente mere på tur.

Hvad har det betydet for os?

I de mindre grupper, er der større mulighed for specifikt at fokusere på det enkelte barn, og som voksen at navigere i de tre læringsrum, at gå foran, ved siden af og bagved.

Vi oplever at kunne have et større fokus på den pædagogiske aktivitet og at kunne fokusere på det enkelte barns deltagelsesmuligheder i aktiviteten, med mulighed for at justere aktiviteten.

Større faglig stolthed og tilfredsstillelse i arbejdet, og vi oplever mere tid til barnet. Det giver gladere pædagoger.

Hvad er vi blevet nysgerrige på?

Sker der større udvikling hos det enkelte barn nu end før corona, eller er vi som voksne blevet bedre til at udnytte ressourcerne, fordi vi har været nødsaget til at ændre praksis, og dermed har haft et større fokus på at arbejde mere i mindre grupper, end tidligere?

BARNESYN.

Hvad har vores tiltag betydet for praksis?

Vi møder hvert barn med anerkendelse og hjælper/guider/motiverer barnet i samtlige situationer der kan opstå i løbet af en dag, ud fra de præmisser barnet har. F.eks. hjælper og guider vi til selvhjulpenhed, ud fra en grundlæggende tro på at barnet kan.

Vi oplever grundlæggende hvert enkelt barn som kompetent og selvstændigt. Vi giver dem omsorg, tryghed og skaber muligheder for barnet. *Her arbejdes med alsidig personlig udvikling, social udvikling, kommunikation og sprog, krop, sanser og bevægelse, natur, udeliv og science, kultur, æstetik og fællesskab.* Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns præmisser, og viser alle børn tillid.

Vi ser barnet som en aktiv medskaber af egen læring og udvikling i rammer de voksne er ansvarlige for.

Hvad har det haft af betydning for barnet?

Dette betyder for barnet, at når det får en oplevelse af tryghed og anerkendelse, så bliver barnet motiveret til at udforske sig selv og sin omverden. Dette betyder for barnet at det oplever en større tro på egne evner, og egne handlemuligheder. Dermed får det større selvværd og selvtillid idet bare at være "mig".

Fundamentalt giver det barnet en større robusthed til at møde det sociale liv i fremtiden, og at barnet gerne skulle kunne fungere i et samfund.

Hvad har det betydet for os?

En faglig stolthed for vores virke og arbejde, og med et pædagogisk fundament, der skaber tryghed/sikkerhed i handling og gør os robuste til at møde barnet.

Hvad er vi blevet nysgerrige på?

Ikke noget konkret – Vi oplever at barnesynet er det samme og ikke har ændret sig.

BØRNEFÆLLESSKABER.

Hvad gør vores tiltag ved praksis?

Som voksne er vi helt konkret meget på gulvet, vi er hele tiden i børnehøjde, så vi kan skabe tryghed, og mulighed for at skabe dynamiske læringsmiljøer. Barnet kan gå til os, sidde på skødet, vise et stykke legetøj, for så at gå lidt væk fra os igen. Men med mulighed for stadig at føle at trygheden hele tiden er der. Samtidigt kan vi som voksne hele tiden guide barnet til leg/fællesskaber og til at skabe relationer, ved at vi selv er aktive og kan invitere andre børn til leg, så selv de mindste kan opleve, at være en del af fællesskabet.

Når det handler om ude liv, tilgodeser vi alle børn. Børn der endnu ikke har lært at gå, får stadig en sanselig oplevelse ved at røre/føle/se. Imens de større børn bliver udfordret mere motorisk/fysisk.

Hvad har det haft af betydning for barnet?

Dette betyder at det enkelte barn udvikler gode legekompetencer, da vi hele tiden er tæt på, og kan guide barnet til sociale relationer og deltagelse i leg. Dette gør at barnet får en oplevelse af at være en del af et fællesskab. Barnet får en oplevelse af at være en aktiv del af noget betydningsfuldt, lære egne og andres grænser, de sociale spille regler. *Vi arbejder med personlig og social udvikling og sprog.* Dette betyder også at barnet får en oplevelse af selv at kunne bidrage til fællesskabet, og hvad det er jeg kan give videre, uanset hvor jeg er.

Hvad har det betydet for os?

Faglig stolthed- glæde over at se fællesskabet udvikler sig.

Ved at være på gulvet, er vi hele tiden tæt på barnet, og kan tilpasse praksis lige nu og her til hvad hvert enkelt barn har behov for i forhold til oplevelsen af tryghed, deltagelsesmuligheder, relations dannelse, nærvær og være med skabere af nye fællesskaber.

Hvad er vi blevet nysgerrige på?

Ifølge teorien burde vores børn udviklingsmæssigt være der, hvor de er optaget af parallellege, men vi oplever noget andet. Vi oplever at vores børn har meget fællesskab og er nysgerrige på hinanden.

Så hvad sker der når en voksen sætter sig på gulvet, og sætter en aktivitet i gang, eller ikke sætter en aktivitet i gang? Hvor meget prøver børnene selv at sætte i gang, opstår der fællesskaber/fællesleg uden vores involvering?

FORÆLDRESAMARBEJDE

Hvad har vores tiltag betydet for vores praksis?

Vores tiltag lige nu, medfører at forældrene kun kommer til garderoben. Dette betyder at vi modtager barnet i døren, så der ikke kommer forældre ind på stuen – Altså forældrefri stue. Vi oplever at vi i vores praksis bliver mere fokuseret på børnene, og der opstår ikke en masse small-talk henover alle børn. Det gør også at vores kommunikation med forældre foregår ude i garderoben, med lukket dør til stuen. Vi oplever, at kommunikationen med forældrene er blevet mere fokuseret på barnet, og der opstår ikke hverdagssnak på samme måde, som da forældrene måtte komme ind på stuen.

Hvad har det haft af betydning for barnet?

Det betyder for det enkelte barn, at det oplever en forudsigelighed og meget rutinepræget aflevering, og det er det samme for alle børn. Der er i afleveringen større fokus på barnet, og

uden forstyrrelser fra dem på stuen, så barnet kan få en oplevelse af at være mere velkommen. Når vi går ind på stuen med barnet, gør vi som voksne meget ud af, at mødet med de andre børn på stuen bliver positivt, og at barnet får en oplevelse af at være noget særligt, vi siger navnet på barnet, og hej til de andre. Der er gensynsglæde fra de andre børn, og barnet der kommer, får en oplevelse af at være ventet. Da afleveringen er på samme måde med samme rutiner for alle børn, oplever vi ingen forældre/barn konflikter, men en meget rolig aflevering for alle, som er med til at give barnet en god start på dagen.

Hvad har det betydet for os?

Vi aftaler mere indbyrdes, hvad vi går til forældrene med, og reflekterer mere over hvad der siges, ikke siges og hvorfor.

Det er en ny tilgang til mødet med forældre/barn. Vi bringer barnet ind i mødet med dagen og de andre børn.

Bredere forældresamarbejde, vi viser forældrene at vi alle "kan" som personale, og at vi snakker sammen.

Hvad er vi blevet nysgerrige på

Hvordan oplever forældrene mon forældresamarbejdet. Føler de sig som en del af barnets hverdag med nok informationer, eller er en del gået tabt i det her? De ser ikke mere deres barn i relation til andre børn, da de ikke kommer på stuen.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV.

Igennem emnerne fra læreplansblomsten, og uddybning af disse har vi beskrevet, hvordan at vi kan være med til at skabe dannelse af det hele barn. Dannelse er en livs lang proces der er under konstant udvikling. Dannelse sker under dagligdagens rutiner/aktiviteter, fra barnet møder ind i institutionen og til det går hjem igen. Samt i alt hvad barnet oplever udenfor institutionen.

I arbejdet med børneperspektiv bestræber vi os på, at de pædagogiske læringsmiljøer tager udgangspunkt i børnenes interesser både i rutinesituationer, børneinitierede aktiviteter og vokseninitierede forløb/projekter.